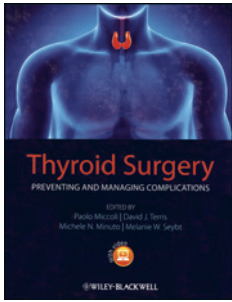

Fremragende om komplikasjoner

Paolo Miccoli, David J Terris, Michele N. Minuto et al, red.

Thyroid surgery

Preventing and managing complications. 319 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2013. Pris GBP 160
ISBN 978-0-470-65950-2

Boken har sitt utspring i det endokrinkirurgiske miljøet ved universitetssklinikken i Pisa. Paolo Miccoli er en pioner innen thyreoidea- og parathyroideakirurgi. Internasjonalt er det de senere årene utviklet flere ulike teknikker for minimalt invasiv tilgang til thyreoidea og parathyreoidea, blant annet endoskopiske inngrep via små hudincisjoner i aksillene eller i periferien av areola mammae.

Ved de miniinvasive teknikkene er målet å gjennomføre det man skal, med et bedre kosmetisk resultat enn ved de tradisjonelle, åpne inngrepene (ad modum Kocher). Et naturlig krav ved innføringen av en ny metode er at komplikasjonsraten ikke må øke. Forfatterne tar for seg komplikasjonene som kan forekomme ved thyreoidea- og parathyroideakirurgi, både ved konvensjonelle inngrep og ved de nye teknikkene.

Undertittelen, *Preventing and managing complications*, viser hensikten med boken. De 32 kapitlene er skrevet fra ulike synsvinkler av drøyt 60 forfattere, de fleste fra USA og Italia. I de første kapitlene, *Epidemiology and acceptable rates of complications following thyroid and parathyroid surgery*, beskrives forutsetninger og metoder for statistiske beregninger. I åtte kapitler presenteres *Best practices in thyroid surgery*. Denne delen er en god lærebok for ulike thyreoideainngrep, lymfadenektomier, retrosternale strumaer og reoperativ kirurgi. Forfatterne gir en rekke praktiske «tips and tricks», blant annet om anatomiske variasjoner. Leseren får adgang til en nettside med 20 videoklipp som illustrerer teksten.

Den grundige omtalen av alle tenkelige komplikasjoner med årsak, profylakse, oppfølging og behandling samlet på ett sted, er kanskje det fremste fortrinnet. Kapitlene om hypoparathyroidisme og om amiodaronindusert tyreotoksikose kan fremheves som spesielt bra.

Forfatterne konkluderer med at de miniinvasive teknikkene trygt kan benyttes uten økt komplikasjonsrate. Malpraksissakene er relativt mange i dette fagområdet. Betydningen av grundig og dokumentert informasjon til pasienten om risiko fremheves.

Redigeringen er meget god, og referanselistene er rikholdige. Boken kommer ut samtidig som revidert utgave av det store oppslagsverket *Surgery of the thyroid and parathyroid glands* (1). Alle som opererer thyreoidea og parathyreoidea bør kjenne begge disse bøkene godt. Boken fra Miccoli og medarbeidere formidler det brede og spesifikke kunnskapsgrunnlaget som må være i bevissheten ved indikasjonsvurdering, gjennomføring og oppfølging av pasientene. Jeg anbefaler den.

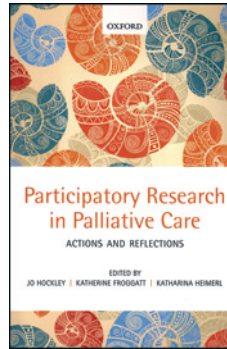
Jan Erik Varhaug

Klinisk institutt
Universitetet i Bergen

Litteratur

1. Randolph GW. *Surgery of the thyroid and parathyroid glands*. [2. utg.] Philadelphia, PA: Saunders Elsevier, 2013.

Aksjonsforskning og lindrende behandling

Jo Hockley, Katherine Froggatt, Katharina Heimerl, red.

Participatory research in palliative care

Actions and reflections. 190 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2012. Pris GBP 33
ISBN 987-0-19-964415-5

Formålet med denne utgivelsen er å gi en innføring i aksjonsforskning. Aksjonsforskning er en tilnærming der idealet er at den som kjenner problemene, må være aktivt med i forskningsprosessen. Et vesentlig kjennetegn ved denne typen forskning er at den skal innebære en endring av praksis. Forsker og aktør er likeverdige partnere i en felles undersøkelsesprosess. Det er et demokratisk samarbeidsideal der forskningen er en syklisk prosess med felles identifisering av et problem, planlegging av endring, gjennomføring av endring og evaluering.

Aksjonsforskning er ikke en metode eller en særegen type data, men et helhetlig forskningsopplegg der flere metoder kan brukes underveis. Selv om aksjonsforskning er drevet fremover av forskeren og aktørene i felleskap og gjennom selvrefleksjon, kreves det systematisk og gyldig dokumentasjon på samme måte som med annen forskning, slik at den kan gjøres tilgjengelig for kritisk evaluering.

Målgruppen er sammensatt: både helsearbeidere og forskere innen lindrende behandling og ledere av behandlingssinstitusjoner for døende. Det er med andre ord ment som en grunnleggende innføring, også til interesserte uten forskningserfaring.

Boken er delt inn i tre deler. I den første delen plasserer forfatterne aksjonsforskning i det metodologiske landskapet og forklarer det teoretiske grunnlaget for denne forskningsmetoden. Del to er viet flere eksempler på aksjonsforskning med palliative problemstillinger, mens man i siste del tar for seg spesifikke problemstillinger som er aktuelle ved denne forskningstilnærmingen.

I tillegg til de tre redaktørene er det 19 bidragsytere. De tre redaktørene har flere års erfaring fra palliativ forskning og kunnskap om både kvalitative og kvantitative forskningsmetoder.

Gjennom mange konkrete eksempler på aksjonsforskning gir bidragsyterne en grei innføring i denne forskningstilnærmingen. De legger ikke skjul på mange mulige fallgruver ved denne tilnærmingen, og konstaterer at aksjonsforskning ikke er for pyser. Dersom man er nysgjerrig på hva aksjonsforskning er, kan denne boken både gi noen svar på det, og enten inspirere til eller avskrekke fra videre planlegging av forskningsprosjekter.

Lotte Rogg

Avdeling for kreftbehandling
Oslo universitetssykehus